

ELŐTERJESZTÉS a Képviselő-testület ülésére

Tárgy: Emléktábla elhelyezése Nemes Nagy Ágnes költő, műfordító és Lengyel Balázs író emlékére

Tisztelt Képviselő-testület!

Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat (a továbbiakban: Önkormányzat) a Petőfi Kulturális Ügynökség Nonprofit Zrt. (székhelye: 1117 Budapest, Garda u. 2., cégjegyzék száma: 01 10 141338, képviseli: Csáky-Juhász Anna, a továbbiakban: Ügynökség) megkeresésére emléktáblát kíván elhelyezni Nemes Nagy Ágnes költő, műfordító és Lengyel Balázs író emlékére egykori lakóházuk, a Budapest XII. kerület, Kék Golyó utca 2/A szám alatti ház falán. Az idei évben ünnepeljük a költőnő születésének 100. évfordulóját.

Nemes Nagy Ágnes 1922. január 3-án született Budapesten. Gimnáziumi tanulmányait Baár-Madas Református Leánylíceumban végezte. Az iskola igazgatója, Áprily Lajos költő meghatározó hatással volt pályájára. 1944-ben a Pázmány Péter Tudományegyetemen latin-magyar-művészettörténet szakon szerzett diplomát. Egyetemi évei alatt kapcsolatba került az irodalmi élet jelentős alakjaival, Szerb Antallal, Halász Gáborral. Ekkor ismerkedett meg Lengyel Balázssal, akivel 1944 áprilisában házasságot kötött. A második világháború végén férjével üldözötteket mentettek és bújtattak. Részt vett a Szerb Antal, Halász Gábor és Sárközi György megmentésére irányuló kísérletben. 1946-ban megjelent első verseskötete *Kettős világban* címmel, amelyért két évvel később Baumgarten-díjat kapott. Ebben az évben Lengyel Balázssal alapították meg a babitsi Nyugat eszmeiségét felvállaló *Újhold* című folyóiratot, amelybe az irodalmi élet olyan jeles személyiségei írtak, mint Pilinszky János, Rába György. A lapot a hivatalos kultúrpolitika 1948-ban betiltotta. Ezután csak a *Vigiliában* jelenhettek meg versei, emellett gyerekeknek szóló műveket írt. Meséi közül kiemelkedik a *Bors néni könyve*, amelyből jelentős színházi előadás is született. 1953-tól öt éven keresztül a Petőfi Sándor Gimnázium tanára volt, majd 1958-tól szabadfoglalkozású íróként dolgozott. Az 1960-as évektől ismét megjelenhettek költeményei, és külföldi folyóiratok, antológiák is közölték verseit. Ebben az időszakban jelentős esszéirői és műfordítói tevékenységet is folytatott. A 70-es, 80-as években a magyar irodalmi élet meghatározó személyisége lett. Kapcsolatot tartott az emigrációban élő költőkkel, írókkal, több külföldi felolvasóesten, írótalálkozón vett részt. 1986-ban Lengyel Balázssal újraindították az *Újhold Évkönyvet*, amely 1991-ig évente kétszer jelent meg. 1991-ben alapító tagja volt a Magyar Tudományos Akadémián belül szerveződő Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémiának. Budapesten hunyt el 1991-ben.

1983-ban életműve elismeréseként megkapta a Kossuth-díjat. 1997-ben férjével együtt megkapta Izrael Állam Jad Vasem kitüntetését. 1998-ban a Pro Renovanda Cultura Hungariae Alapítvány a magyar esszéirodalom legjobbainak elismerésére Nemes Nagy Ágnes Emlékdíjat alapított.

Lengyel Balázs 1918. augusztus 18-án Budapesten született, a Református Gimnáziumban érettségizett, 1940-ben szerzett jogi diplomát. 1937-ben belépett az Egyetemi Körbe, majd részt vett a Márciusi Front munkájában. Itt kötött barátságot Szabó Zoltánnal és Bibó Istvánnal. 1942-től katonai szolgálatot teljesített, 1945-ben szerelt le. Még ebben az évben a Belügyminisztériumban helyezkedett el, majd a Vallás- és Közoktatási Minisztériumban dolgozott. A Római Magyar Akadémia ösztöndíjasa volt, 1949-től szabadfoglalkozású író. 1950-től alkalmi fordításokból, szerkesztésekből, ifjúsági irodalom írásából tartotta fenn magát, önálló művei, tanulmányai, esszéi, kötetei nem jelenhettek meg. 1958-ban elvált Nemes Nagy Ágnestől, akivel azonban szellemi kapcsolata és barátsága annak haláláig megmaradt. 1962-től a Corvina, majd 1963 és 1981 között Móra Ferenc Könyvkiadó szerkesztőjeként dolgozott. A *Szebeni fiúk* ifjúsági regénye az 1956-os forradalomról szól.

1981-ben József Attila-díjban, 1995-ben kritikai és irodalomszervezői tevékenységéért Széchenyi-díjban és 2003-ban a Magyar Köztársaság Érdemrend középkeresztje kitüntetésben részesült. 2007-ben hunyt el.

A Kék Golyó utca 2/A szám alatt lakásukban az Újhold nemzedékhez tartozó szerzők rendszeresen találkoztak.

Az emléktábla avatását az Ügynökséggel folytatott egyeztetés alapján az évfordulóra tervezett program keretében 2022. november 11-én tervezzük.

A tábla elkészítésére a szakiroda árajánlatot kért, költsége bruttó 240.919,- Ft, amelynek megfizetését az Önkormányzat és az Ügynökség fele-fele arányban vállalja.

Tájékoztatom a Képviselő-testületet, hogy a Kék Golyó u. 2/A számú (hrsz. 7075/5 hrsz.) épület társasház, amelyben az Önkormányzatnak 1,3% tulajdonrésze van. A társasház tulajdonosainak hozzájárulását megkaptuk.

Az épület helyi védett épületegyüttes, a Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlésének a településkép védelméről szóló 30/2017. (IX. 29.) önkormányzati rendelete 35. § és 37. §-ában foglaltak alapján az emléktábla állításához Budapest Főváros Önkormányzata engedélye szükséges. Önkormányzatunk az elhelyezéshez az írásbeli kérelmet a dokumentációval együtt a Fővárosi Önkormányzathoz benyújtotta.

Az emléktábla állításáról és a tábla szövegéről a Polgármesteri Hivatal szakirodája egyeztetett az érintett felekkel, az Ügynökséggel, a kiadói jogok örökösével, továbbá a társasház közös képviselőjével. Az előterjesztés mellékleteként benyújtott emléktábla szöveget mindhárom fél jóváhagyta, és azokat ilyen formában támogatja.

Jelen előterjesztésemben az emléktábla szövegét és a fedezet megjelölését jóváhagyásra terjesztem a Képviselő-testület elé.

Az előterjesztést véleményezésre megküldtem az Oktatási és Kulturális Bizottság részére. A Bizottság véleményéről a testületi ülésen adok tájékoztatást.

Kérem a Képviselő-testületet az alábbi határozati javaslat elfogadására.

Határozati javaslat:

A Képviselő-testület egyetért azzal, hogy Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat a melléklet szerinti emléktáblát helyezze el a Budapest XII. kerület, Kék Golyó u. 2/A számú épületen,

Nemes Nagy Ágnes költő, műfordító és Lengyel Balázs író emlékére egykori lakóházuk falán. Az emléktábla Budapest Főváros Önkormányzata írásbeli engedélyét követően helyezhető el. A felállítandó tábla költségének felét az Önkormányzat a 2022. évi költségvetésében biztosítja.

(A döntéshozatal módja: egyszerű többség)

Budapest Hegyvidék, 2022. szeptember „15”

Láttam:

dr. Gottfried-Tusor Gabriella
jegyző

Fonti Krisztina
alpolgármester

Pokorni Zoltán
polgármester

Melléklet: az emléktábla szövege

"HATALMAS ERŐK METSZÉSPONTJÁBAN"

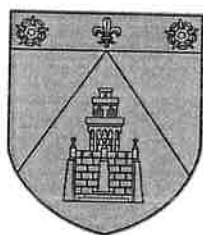
EBBEN A HÁZBAN LAKOTT

NEMES NAGY ÁGNES
KÖLTŐ, MŰFORDÍTÓ

ÉS

LENGYEL BALÁZS
ÍRÓ

1949 ÉS 1958 KÖZÖTT

NEMES NAGY ÁGNES SZÜLETÉSÉNEK
100. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL
ÁLLÍTOTTA A HEGYVIDÉKI ÖNKORMÁNYZAT ÉS
A PETŐFI KULTURÁLIS ÜGYNÖKSÉG
2022.

